

Rada
Európskej únie

V Bruseli 18. júna 2024
(OR. en)

10057/24

Medziinštitucionálny spis:
2024/0052 (NLE)
2024/0053 (NLE)

AELE 43
EEE 24
ISL 20
N 31
FL 24
PECHE 186

LEGISLATÍVNE AKTY A INÉ PRÁVNE AKTY

Predmet: Dohoda medzi Európskou úniou, Islandom, Lichtenštajnským kniežatstvom
a Nórsym kráľovstvom o nórskom finančnom mechanizme na obdobie od mája
2021 do apríla 2028

DOHODA
MEDZI EURÓPSKOU ÚNIOU, ISLANDOM,
LICHTENŠTAJNSKÝM KNIEŽATSTVOM
A NÓRSKYM KRÁĽOVSTVOM
O NÓRSKOM FINANČNOM MECHANIZME
NA OBDOBIE OD MÁJA 2021 DO APRÍLA 2028

EURÓPSKA ÚNIA,

ISLAND,

LICHTENŠTAJNSKÉ KNIEŽATSTVO,

NÓRSKE KRÁĽOVSTVO,

KEĎŽE sa zmluvné strany Dohody o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „Dohoda o EHP“) zhodli na tom, že v záujme podpory trvalého a vyváženého posilňovania vzájomných obchodných a hospodárskych vzťahov je potrebné zmierniť hospodárske a sociálne rozdiely medzi ich regiónmi,

KEĎŽE s cieľom prispieť k tomuto zámeru štáty EZVO stanovili finančný mechanizmus v kontexte Európskeho hospodárskeho priestoru,

KEĎŽE ustanovenia, ktorými sa riadi finančný mechanizmus EHP na roky 2004 – 2009, boli uvedené v protokole 38a a v dodatku k protokolu 38a k Dohode o EHP,

KEĎŽE ustanovenia, ktorými sa riadi finančný mechanizmus EHP na roky 2009 – 2014, boli uvedené v protokole 38b a v dodatku k protokolu 38b k Dohode o EHP,

KEĎŽE ustanovenia, ktorými sa riadi finančný mechanizmus EHP na roky 2014 – 2021, boli uvedené v protokole 38c k Dohode o EHP,

KEĎŽE pretrváva potreba zmierniť hospodárske a sociálne rozdiely v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru, mal by sa na obdobie od mája 2021 do apríla 2028 zriadiť nový mechanizmus pre finančné príspevky štátov EZVO, ktoré sú členmi EHP,

SA ROZHODLI UZAVRIEŤ TÚTO DOHODU:

ČLÁNOK 1

Článok 117 Dohody o EHP sa nahrádza takto:

„ČLÁNOK 117

Ustanovenia, ktorými sa riadia finančné mechanizmy, sú uvedené v protokole 38, protokole 38a, dodatku k protokolu 38a, protokole 38b, dodatku k protokolu 38b, protokole 38c a protokole 38d.“

ČLÁNOK 2

Za protokol 38c k Dohode o EHP sa vkladá nový protokol 38d. Text protokolu 38d je stanovený v prílohe k tejto dohode.

ČLÁNOK 3

Zmluvné strany ratifikujú alebo schvália túto dohodu v súlade so svojimi príslušnými postupmi. Ratifikačné alebo schvaľovacie listiny sa uložia na Generálnom sekretariáte Rady Európskej únie.

Dohoda nadobudne platnosť prvým dňom druhého mesiaca po dni, keď bola uložená posledná ratifikačná alebo schvaľovacia listina.

Do ukončenia postupov uvedených v odsekoch 1 a 2 sa táto dohoda predbežne vykonáva od prvého dňa prvého mesiaca, ktorý nasleduje po uložení posledného oznámenia na tento účel.

ČLÁNOK 4

Táto dohoda vyhotovená v jedinom pôvodnom vyhotovení v anglickom, bulharskom, českom, dánskom, estónskom, fínskom, francúzskom, gréckom, holandskom, chorvátskom, írskom, litovskom, lotyšskom, maďarskom, maltskom, nemeckom, poľskom, portugalskom, rumunskom, slovenskom, slovinskom, španielskom, švédskom, talianskom, islandskom a nórskom jazyku, pričom každé znenie je rovnako autentické, bude uložená na Generálnom sekretariáte Rady Európskej únie, ktorý odovzdá overenú kópiu každej zmluvnej strane tejto dohody.

V Bruseli ...2024

Za Európsku úniu

Za Island

Za Lichtenštajnské kniežatstvo

Za Nórske kráľovstvo

PROTOKOL 38d
o finančnom mechanizme EHP (2021 – 2028)

ČLÁNOK 1

1. Ciele

Island, Lichtenštajnsko a Nórsko (ďalej len „štáty EZVO“) prispejú k zníženiu hospodárskych a sociálnych rozdielov v Európskom hospodárskom priestore a k posilneniu svojich vzťahov s prijímajúcimi štátmi prostredníctvom finančnej pomoci v rámci tematických priorít uvedených v článku 31.

2. Spoločné hodnoty a zásady

Finančný mechanizmus EHP (2021 – 2028) vychádza zo spoločných hodnôt a zásad rešpektovania ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám.

Všetky programy a činnosti financované z finančného mechanizmu EHP musia rešpektovať tieto hodnoty a zásady a nesmú sa v rámci nich podporovať operácie, ktoré s týmito hodnotami a zásadami nie sú v súlade. Vykonávanie programov a činností musí byť v súlade so základnými právami a povinnosťami zakotvenými v príslušných nástrojoch a normách.

¹ Pokiaľ nie je uvedené inak, v tomto protokole sa odkazy na články považujú za odkazy na články tohto protokolu.

ČLÁNOK 2

Závázky

Výška finančného príspevku stanoveného v článku 1 je 1 705 000 000 EUR. Sprístupní sa aj dodatočný finančný príspevok vo výške 100 000 000 EUR na projekty súvisiace s výzvami, ktoré sa vyskytli v dôsledku invázie na Ukrajinu. Tieto príspevky sa sprístupnia na záväzky v ročných tranžiach vo výške 257 860 000 EUR počas obdobia od 1. mája 2021 do 30. apríla 2028 vrátane.

Celkový objem zahŕňa pridelené prostriedky pre jednotlivé krajiny, ako sa uvádza v článku 6, spolu s fondmi uvedenými v článku 7.

ČLÁNOK 3

1. Tematické priority

Pridelené prostriedky pre jednotlivé krajiny sa sprístupnia na podporu týchto celkových tematických priorít:

- a) zelená transformácia;
- b) demokracia, právny štát a ľudské práva;
- c) sociálne začlenenie a odolnosť.

Programové oblasti v rámci týchto tematických priorít sú uvedené v prílohe k tomuto protokolu. Obsah týchto programových oblastí sa určí po konzultácii s prijímajúcimi štátmi.

2. Potreby prijímajúcich štátov

Programové oblasti budú zvolené, zacielené a upravené tak, aby reagovali na rôzne potreby v jednotlivých prijímajúcich štátoch so zreteľom na veľkosť štátu a výšku finančného príspevku. Postup, ktorý sa má na tento účel dodržiavať, je stanovený v článku 9 ods. 5.

ČLÁNOK 4

1. Memorandá o porozumení

Aby sa dosiahlo vhodné zacielenie a zabezpečilo účinné vykonávanie v súlade s celkovými cieľmi uvedenými v článku 1 a so zreteľom na politiky EÚ a odporúčania pre jednotlivé krajiny, ako aj na partnerské dohody uzavreté medzi členskými štátmi a Európskou komisiou, štáty EZVO vyrokujú s každým prijímajúcim štátom memorandum o porozumení v súlade s článkom 9 ods. 5.

2. Konzultácie s Európskou komisiou

S cieľom podporiť komplementárnosť a súčinnosť s politikou súdržnosti EÚ sa počas rokovaní o memorandách o porozumení uskutočňujú konzultácie s Európskou komisiou na strategickej úrovni.

ČLÁNOK 5

1. Spolufinancovanie

Pokiaľ ide o programy v rámci pridelených prostriedkov pre jednotlivé krajiny, za ktoré majú prijímajúce štáty vykonávaciu zodpovednosť, príspevok EZVO nepresiahne 85 % nákladov na program, ak štáty EZVO nerozhodnú inak.

2. Štátna pomoc

Musia sa dodržať pravidlá uplatniteľné na štátnu pomoc.

3. Zodpovednosť

Zodpovednosť štátov EZVO za projekty sa obmedzuje výlučne na poskytovanie finančných prostriedkov podľa schváleného plánu. Štáty EZVO preto neprevezmú žiadnu zodpovednosť voči tretím stranám.

ČLÁNOK 6

Pridelené prostriedky pre jednotlivé krajiny

Pridelené prostriedky pre jednotlivé krajiny sa sprístupnia týmto prijímajúcim štátom: Bulharsko, Česká republika, Estónsko, Grécko, Chorvátsko, Cyprus, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko a Slovensko v súlade s týmto rozdelením:

Prijímajúci štát	Finančné prostriedky (v EUR)
Bulharsko	132 807 931
Chorvátsko	68 018 840
Cyprus	9 014 276
Česká republika	115 163 505
Estónsko	36 750 087
Grécko	159 320 451
Maďarsko	129 868 485
Lotyšsko	56 013 268
Litva	60 274 987
Malta	5 710 418
Poľsko	472 614 415
Portugalsko	126 276 741
Rumunsko	304 642 069
Slovensko	66 843 694
Slovinsko	25 580 833

Uvedené sumy zahŕňajú pridelené prostriedky pre jednotlivé krajiny, ktoré sa majú sprístupniť jednotlivým prijímajúcim štátom v súlade s článkom 9 ods. 5, a podiel, ktorý sa má jednotlivým prijímajúcim štátom poskytnúť z fondu pre občiansku spoločnosť uvedeného v článku 7.

ČLÁNOK 7

V rámci finančného mechanizmu EHP sa sprístupnia dva fondy. Prispievajú k dosiahnutiu cieľov finančného mechanizmu EHP (2021 – 2028) vymedzených v článku 1 a k tematickým prioritám uvedeným v článku 3. Štáty EZVO sa na týchto fondoch môžu zúčastňovať ako partneri.

1. Fond pre občiansku spoločnosť

Na fond pre občiansku spoločnosť sa vyčlení 10 % z celkovej sumy. Distribučný kľúč pre prijímajúce štáty je stanovený v článku 6.

5 % fondu sa prideli na nadnárodné iniciatívy.

2. Fond na budovanie kapacít a spoluprácu s medzinárodnými organizáciami a inštitúciami

Na fond na budovanie kapacít a spoluprácu s medzinárodnými organizáciami a inštitúciami, okrem iného s Radou Európy, OECD a Agentúrou Európskej únie pre základné práva (FRA) sa vyčlenia 2 % z celkovej sumy. Tento fond bude podporovať tematické priority v prijímajúcich štátoch.

ČLÁNOK 8

1. Koordinácia s nórsnym finančným mechanizmom

Finančné príspevky podľa tohto protokolu budú dôsledne koordinované s dvojstranným príspevkom z Nórska, ktorý je stanovený v nórskom finančnom mechanizme. Štáty EZVO predovšetkým zabezpečia, aby postupy a spôsoby vykonávania boli pre obidva finančné mechanizmy v zásade rovnaké.

2. Koordinácia s politikou súdržnosti EÚ

V prípade potreby sa zohľadnia všetky zásadné zmeny v politike súdržnosti EÚ.

ČLÁNOK 9

Pri vykonávaní finančného mechanizmu EHP sa uplatňujú tieto pravidlá:

1. Spolupráca

Ciele finančného mechanizmu EHP uvedené v článku 1 sa plnia v rámci úzkej spolupráce medzi prijímajúcimi štátmi a štátmi EZVO, pričom sa rešpektujú hodnoty a zásady a dodržiavajú práva a povinnosti uvedené v článku 1 ods. 2.

2. Zásady vykonávania

Vo všetkých fázach vykonávania sa uplatňuje najvyšší stupeň transparentnosti, povinnosť zodpovedať sa a nákladová efektívnosť spolu s dodržiavaním zásad dobrej správy vecí verejných, partnerstva a viacúrovňového riadenia, udržateľného rozvoja, rodovej rovnosti a nediskriminácie.

3. Riadenie fondov

Štáty EZVO spravujú oba fondy uvedené v článku 7 a zodpovedajú za ich čerpanie vrátane ich riadenia a kontroly.

4. Výbor pre finančný mechanizmus

Štáty EZVO zriadia Výbor pre celkové riadenie finančného mechanizmu EHP. Ďalšie ustanovenia o vykonávaní finančného mechanizmu EHP vrátane zjednodušujúcich opatrení zameraných na zabezpečenie efektívnosti a účinnosti vykonávania budú stanovené štátmi EZVO po konzultáciách s prijímajúcimi štátmi, ktorým môže pomáhať Európska komisia. Štáty EZVO sa pousilujú pripraviť tieto ustanovenia ešte pred podpisom memoránd o porozumení.

5. Rokovania o memorandách o porozumení

Štáty EZVO vyrokujú s každým prijímajúcim štátom memorandum o porozumení týkajúce sa príslušných pridelených prostriedkov pre danú krajinu s výnimkou finančných prostriedkov uvedených v článku 7 a odseku 3 tohto článku. V memorande o porozumení sa stanovujú programy, rozdelenie finančných prostriedkov medzi programové oblasti, štruktúry riadenia a kontroly a uplatniteľné podmienky.

6. Vykonávanie

- a) Na základe memoránd o porozumení prijímajúce štáty predložia návrhy na osobitné programy štátom EZVO, ktoré tieto návrhy posúdia a schvália a uzavru s prijímajúcimi štátmi pre každý jednotlivý program dohody o grante obsahujúce príslušné podmienky, posúdenie rizík a zmierňujúce opatrenia.
- b) Za vykonávanie dohodnutých programov zodpovedajú prijímajúce štáty, ktoré vytvoria náležitý systém riadenia a kontroly na to, aby sa zabezpečilo riadne vykonávanie a riadenie.
- c) Štáty EZVO môžu vykonávať kontroly podľa svojich interných požiadaviek. Prijímajúce štáty poskytnú na tento účel všetku nevyhnutnú pomoc, informácie a dokumentáciu.
- d) Aby sa zabezpečilo dodržiavanie povinností, štáty EZVO môžu na základe posúdenia po vypočutí prijímajúceho štátu prijať vhodné a primerané opatrenia vrátane pozastavenia platieb a vymáhania finančných prostriedkov.
- e) Aby sa zabezpečilo čo najširšie zapojenie, bude sa uplatňovať partnerská spolupráca v procese prípravy, vykonávania a hodnotenia finančných príspevkov podľa toho, kde to bude potrebné. Partnerská spolupráca môže okrem iného zahŕňať miestne, regionálne a národné úrovne, ako aj súkromný sektor, občiansku spoločnosť a sociálnych partnerov v prijímajúcich štátoch a štátoch EZVO.
- f) Akýkoľvek projekt v rámci programov v prijímajúcich štátoch možno realizovať okrem iného v spolupráci s právnymi subjektmi so sídlom v prijímajúcich štátoch a v štátoch EZVO, a to v súlade s pravidlami uplatniteľnými na verejné obstarávanie.

7. Náklady na riadenie

Náklady štátov EZVO na riadenie sa pokrývajú z celkového objemu uvedeného v článku 2 a spresnia sa v ustanoveniach o vykonávaní uvedených v odseku 4 tohto článku. Náklady na riadenie fondov uvedených v článku 7 sa pokrývajú zo sumy pridelenej daným fondom.

8. Podávanie správ

Štáty EZVO podávajú správy o svojom príspevku k cieľom finančného mechanizmu EHP.

ČLÁNOK 10

Preskúmanie

Na konci obdobia vymedzeného v článku 2 a bez toho, aby boli dotknuté práva a povinnosti vyplývajúce z Dohody o EHP, zmluvné strany v súlade s článkom 115 Dohody o EHP preskúmajú potrebu zaoberať sa otázkou hospodárskych a sociálnych rozdielov v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru.

PRÍLOHA K PROTOKOLU 38d

Zelená transformácia

Ekologické podnikanie a inovácie

Výskum a inovácie

Vzdelávanie, odborná príprava a zamestnanosť mladých ľudí

Kultúra

Miestny rozvoj, dobrá správa vecí verejných a začlenenie

Integrácia Rómov a posilnenie ich postavenia

Verejné zdravie

Predchádzanie katastrofám a pripravenosť na katastrofy

Sektor spravodlivosti vrátane boja proti domácemu a rodovo motivovanému násiliu, prístupu k spravodlivosti, nápravných zariadení, boja proti závažnej a organizovanej trestnej činnosti

Azyl, migrácia a integrácia

Inštitucionálna spolupráca a budovanie kapacít

Prijímajúce štáty budú mať úžitok aj z projektov financovaných z týchto fondov:

Fond pre občiansku spoločnosť

Fond na budovanie kapacít a spoluprácu s medzinárodnými partnerskými organizáciami
a inštitúciami

Rodová rovnosť a digitalizácia budú súčasťou všetkých príslušných programových oblastí.
